

1 mei 2000, Londen, Parliament Square. Honderden agenten in volle uitrusting omgeven het plein en twee helikopters cirkelen erboven. De grootste politionele operatie van de afgelopen 30 jaar in Londen. De aanleiding is de 1 mei-demonstratie met het thema 'Guerrilla tuinieren', georganiseerd door Reclaim The Streets (RTS)¹ en andere actiegroepen.

De volgende dag schrijven de rechtse kranten over anarchie en terreur op Parliament Square, men spreekt over rellen die de straten van Londen overspoelen en over het geweld van studenten. Tony Blair noemt de demonstratie 'herszenloze gewelddadigheid' en het parlement discussieert uitvoerig over de vraag of het nieuwe wetsvoorstel ter voorkoming van terrorisme (oorspronkelijk bedoeld tegen de IRA) dergelijke acties moet verbieden.

Waarom al die commotie? Om duizenden vreedzame mensen die als een antikapitalistische daad bloemen en groentes plantten op een openbaar plein en om enige beschadiging van een filiaal van MacDonald's en het standbeeld van Winston Churchill.

In 1965 stelde Cedric Price voor om het parlamentsgebouw van Westminster af te breken en te vervangen voor een 'Pop-Up'-parlement, een geactualiseerde, open structuur die deel zou uitmaken van het publieke Parliament Square. Het doel van het plan was om de scheiding tussen het publiek (het plein) en het parlement op te heffen. Vijfendertig jaar later, op de Dag van de Arbeid 2000, bezette Reclaim The Streets het plein en transformeerde het voor één dag in een parlement van het dagelijks leven; een meer democratische, creatieve en open ruimte. Evenals Price gebruikten ook deze groepen het medium architectuur. Afgezien van de vernielingen, aangereikt door een kleine minderheid, was de actie – de transformatie van het bewaakte en steriele plein in een de gemeenschappelijke tuin – bijzonder constructief.

Zoals veel van de demonstraties van RST ging 1 mei 2000 over het veranderen van de gebouwde omgeving door middel van actie voeren, als uitdaging aan de kapitalistische productie van ruimte. Zij maken wat ik noem, 'grensoverschrijdende architectuur'. In het verleden veranderden deze demonstraties de straten van autobanen in plekken voor gemeenschapsvorming. Deze keer overschreden ze de publieke ruimte zelf door een tuin aan te leggen die een productieve publieke ruimte vertegenwoordigt waar voedsel wordt gekweekt, gemeenschappen bij elkaar worden gebracht en weerstand wordt geboden aan het kapitalisme. Bij de actie waren duizenden mensen van verschillende sociale en ideologische achtergronden, etniciteit en sekse betrokken, die gezamenlijk groentes plantten en de omliggende straten bedekten met het gras dat van het plein was gehaald om nieuwe beplanting mogelijk te maken. Ze deden ook performances, maakten publieke kunst, wisselden ideeën uit, creëerden speakers corners en genoten van het samenzijn.

De inspiratie voor deze actie is het 'guerrilla tuinieren' dat in de jaren zeventig is ontstaan in de Lower East Side in New York. De bewoners daar bezetten braakliggende terreinen en transformeerden deze in tuinen. Zij deden dit als protest tegen de verwaarlozing en destructie van de wijk door de stad, de regering en de grondeigenaren. De ongeveer 700 tuinen werden gebruikt om planten en groentes te kweken, voor kunstprojecten, performances etcetera. De tuinen zijn inmiddels de dragers geworden voor sociale organisatie, culturele ervaring, ecologisch herstel en spirituele vernieuwing. In 1997 maakte de burgemeester, Rudolph Guiliani, een einde aan de gemeenschappelijke tuinen door huizenbouw voor te stellen en daarmee de gentrificatie van het gebied te versnellen. Sindsdien is de lokale gemeenschap in een constant gevecht gewikkeld voor het behoud. Guerrilla tuinieren is niet uniek voor New York, maar

May Day 2000, London, Parliament Square. Hundreds of policemen in riot gear are surrounding the area in London's biggest operation for thirty years, and two police helicopters survey the scene from the sky. The cause for this strategy is the May Day demonstration organized by Reclaim The Streets (RTS)¹ and other groups under the umbrella theme of 'guerrilla gardening'.

A day later the corporate and right-wing media scream anarchy and terror in Parliament Square, riots flooding the streets of London and the violence of wrong-minded students and riff-raff. Tony Blair calls the demonstrators' actions 'mindless thuggery', and in Parliament discussions abound about whether the proposed new Prevention of Terrorism Bill (originally aimed against the IRA) will permanently forbid this kind of activity.

And the cause of all the commotion? Just thousands of peaceful souls who came to plant vegetables and flowers in a public square as an anti-capitalist act, and slight surface damage inflicted on a branch of McDonald's and the statue of Winston Churchill.

Back in 1965 Cedric Price suggested abolishing Westminster's Parliament House and building instead a 'pop-up' parliament – an up-to-date, open structure that would be part of a public Parliament Square. The intention of the plan was to dissolve the division between the public (the square) and Parliament. 35 years later, on May Day 2000, Reclaim The Streets occupied this square using direct action and transformed it, for one day, into a Parliament of everyday life – a much more democratic, creative and inclusive space. As with Price, the medium these groups used for changing the Parliament site was architecture. The main act, the transformation of the policed and sterile square into a community garden, was highly constructive.

The May Day 2000 event, like many of RST's demonstrations in the past, was about changing the built environment using direct vigorous action and by doing so challenging the capitalist production of space. They perform what I call 'transgressive architecture'. In the past, these demonstrations converted the use of the streets from car channels to places of communality, celebration and green expression. This time they transgressed the public space itself by producing a Community Garden which represented a productive public space for growing food, assembling communities and resisting capitalism. The operation saw thousands of people from different social and ideological backgrounds, and different ethnicities and sexualities, joining together, transplanting vegetables and plants, and covering the streets in the neighbourhood of Parliament Square with grass removed from the square to facilitate the new plantation. They also put on performances and set up speaker's corners, created public art, exchanged ideas and enjoyed being together.

The inspiration for all this is 'guerrilla gardening', which has been carried out since the Seventies by the community of New York's Lower East Side. As a resistance to the neglect and destruction of the area by the city, the government and landlords, the Lower East Side residents squatted on private and city-owned vacant lots and transformed them into gardens. The seven hundred or so gardens have been used for growing food and flowers, as a meeting place, for art productions and performances and more. They have proved to be vehicles for organizing social life, effecting a cultural renaissance and bringing ecological recovery and spiritual regeneration. In 1997, New York's mayor Rudolph Guiliani set out to put an end to the community gardens by proposing to build housing on top of them, and by doing so continuing to accelerate gentrification of the area. Since then the local community has been constantly struggling to keep the gardens. However, guerrilla gardening is not unique to New York and it can be found in many other deprived neighbourhoods in American cities such as Chicago and Detroit and in European ones including Amsterdam, Berlin and Rome.

Gil Doron

¹ Voor meer informatie over RTS zie / For information about the RTS see www.reclaimthestreets.net

bestaat ook in veel achterbuurten van andere Amerikaanse en Europese steden zoals Chicago, Amsterdam, Berlijn, Rome en Detroit.

De 1 mei-actie was geïnitieerd om dit idee ook in Londen te aficheren. Een mogelijkheid die ook werd onderschreven door de tentoonstelling 'London Living City' in het RIBA. De actie werd gevolgd door vergaderingen met verschillende gemeenschappen in geheel Londen over de mogelijkheid om lege plekken, achtertuinen, schoolpleinen en zelfs verkeerseilanden om te vormen in gemeenschapstuinen met de methodes van de permacultuur. Permacultuur is een groenere variant van de commerciële landbouw met minder gebruik van brandstof en menskracht en zonder giftige stoffen. Het kan gebruikt worden voor elke plek, van een kleine stadstuin tot een groot landelijk gebied.

Reclaim The Streets ziet de gemeenschapstuinen als een manier de passieve consument te veranderen in de producent van zijn of haar basisbehoeften: voedsel. De gemeenschapstuinen hebben tegelijkertijd een zeer reële en essentiële economische waarde voor de onderkant van de samenleving.

Door de gemeenschappelijke tuin niet in een privé-achtertuin of een woongebied maar juist op een centraal publiek plein te creëren, veranderde en tarte RTS het conservatieve, steriele gebruik van deze publieke ruimte. Parliament Square werd voor een dag getransformeerd in een ruimte waar verschillende gemeenschappen actief deelnamen aan de planning van de functie en het ontwerp van deze publieke ruimte.

The May Day operation was initiated to publicize this possibility in London, a possibility endorsed by the 'London Living City' exhibition in the RIBA. The May Day event was followed by meetings with communities all over London, and discussions about the possibilities of transforming empty lots, back gardens, schools yards and even traffic islands into community gardens, through the methods of Permaculture. Permaculture is a greener agriculture than the commercial one, using negligible fuel, a small work force and no toxic materials. It can be tailored to fit any space from a tiny urban back yard to a large rural garden.

Reclaim The Streets sees the direct action of community gardening as a way of transforming the passive consumer into a producer of his or her basic needs – food. At the same time community gardens have very real and essential economical and social value for the poor and unemployed.

Nevertheless by creating the community garden not in some private back yard or left-over area but in a central public square, RTS challenged and changed the sterile, alienating and conservative uses of this space. Parliament Square was transformed, for one day, into a place where diverse communities actively took part in planning the uses and the design of this public space.

